

تاریخ دریافت مقاله: ۹۴/۱۰/۲۷

تاریخ تصویب مقاله: ۹۵/۸/۱۹

نقش باور به دنیای عادلانه در پیش‌بینی رضایت از زندگی دانشجویان

دختر دانشگاه سیستان و بلوچستان

فاطمه ره‌پرداز*، دکتر محمود شیرازی**

چکیده

هدف از این پژوهش، تعیین نقش باور به دنیای عادلانه در پیش‌بینی رضایت از زندگی دانشجویان دختر بود. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی می‌باشد. تعداد ۳۶۸ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه سیستان و بلوچستان زاهدان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. داده‌ها از طریق پرسش‌نامه‌های باور به دنیای عادلانه (BJWS) و رضایت از زندگی (SWLS) جمع‌آوری و در تحلیل آماری از همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. نتایج نشان دادند که بین بُعد باور به دنیای ناعادلانه با رضایت از زندگی، رابطه معکوس و معنی‌داری و بین باور به دنیای عادلانه عمومی، باور به دنیای عادلانه برای دیگران و باور به دنیای عادلانه برای خود، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. علاوه بر این، نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای پیش‌بینی رضایت از زندگی نشان داد که در گام اول، متغیر باورهای دنیای عادلانه برای خود به تنهایی ۰/۱۹ و در گام دوم باورهای دنیای عادلانه برای خود و باورهای دنیای ناعادلانه روی هم ۰/۲۱، متغیر رضایت از زندگی را پیش‌بینی می‌کنند؛ بنابراین، باور به

---

* دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه سیستان و بلوچستان fatemehrahpardaz@gmail.com

** عضو هیات علمی گروه روان‌شناسی دانشگاه سیستان و بلوچستان (نویسنده مسئول)

دنیای عادلانه موجب کاهش حالت‌های هیجانی منفی و تجربه‌های هیجانی مثبت بیشتر می‌شود و درکل، چنین باوری رضایت بالا از زندگی را در پی خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی: باور به دنیای عادلانه، رضایت از زندگی، دانشجویان دختر.

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه سیستان و بلوچستان است.

مقدمه

در چند دهه اخیر، با ظهور روان‌شناسی مثبت^۱ در تحقیقات روان‌شناسی، تغییرات اساسی صورت گرفته و علاقه به تحقیق در این حیطه افزایش یافته است (شوگرین، لوپز، و مایر، لیتل و پریسگرو^۲، ۲۰۰۶). روان‌شناسی مثبت، اصطلاحی است که همانند چتری مطالعه هیجان‌های مثبت، ویژگی‌های شخصیتی مثبت و سازمان‌های سالم و قوی، از جمله خانواده را دربر می‌گیرد (سلیگمن، استن، پارک، پاترسون^۳، ۲۰۰۵). برخی از نظریه‌پردازان روان‌شناسی مثبت؛ مثل سلیگمن و سیکزنت‌میهایلی^۴ (۲۰۰۰)، بر مطالعه نقش قابلیت‌ها و توانایی‌های بشر به‌خصوص در زمینه‌های بالینی تأکید کرده‌اند. هدف این رویکردها، شناسایی سازه‌ها و شیوه‌هایی است که در نهایت باعث بهزیستی انسان می‌شود؛ از این رو، عواملی که سبب سازگاری هرچه بیشتر افراد با فشارها و تهدیدهای زندگی می‌شود، بنیادی‌ترین سازه‌های مورد پژوهش در حیطه روان‌شناسی مثبت است. روان‌شناسی مثبت‌گرا با تکیه بر نقاط قوت افراد به بهبود عملکرد فردی کمک می‌کند (لوتانز و جنسن^۵، ۲۰۰۰).

^۱. Positive psychology

^۲. Shogren, Lopez, Wehmeyer, Little & Pressgrove

^۳. Seligman, Steen, Park, Peterson

^۴. Csikszentmihaly

^۵. Luthans, Jensen

رضایت زندگی برای یک زندگی مفید، مؤثر و رضایت‌بخش فردی ضروری است و شامل ارزیابی شناختی افراد از وضعیت زندگی خودشان است (کیزی، شومکین و ریف، ۲۰۰۲). در واقع، رضایت از زندگی مفهومی کلی و ناشی از نحوه ادراک (شناختی و عاطفی) شخص از کل زندگی است؛ به‌همین دلیل، افرادی با رضایت از زندگی بالا هیجان‌های مثبت بیشتری را تجربه کرده، از گذشته و آینده خود و دیگران، رویدادهای مثبت بیشتری را به یاد آورده و از پیرامون خود ارزیابی مثبت‌تری دارند و آنها را خوشایند توصیف می‌کنند (تیم، ۲۰۱۰). رایت و کروپانزانو^۳ (۲۰۰۰) عوامل متعددی را در افزایش رضایت افراد از زندگی مطرح کرده‌اند. این عوامل را می‌توان در دو دسته عوامل زیستی (نظیر آمادگی ژنتیکی و سلامت جسمانی) و عوامل اجتماعی- روانی (نظیر روابط اجتماعی مطلوب و نیازهای روانی) طبقه‌بندی کرد.

یکی از عوامل مرتبط با رضایت زندگی، باور به دنیای عادلانه است که شامل باورهای منطقی و غیرمنطقی می‌شود. باورهای انسان، از جمله باور به دنیای عادلانه تحت‌تأثیر فرهنگ است. باور به عادلانه بودن دنیا، نقش مهم و تأثیرگذار بر چگونگی رویارویی فرد با مشکلات و سلامت روان آنان دارد؛ به‌ویژه در سنین جوانی به‌دلیل تکالیف رشدی که جوانان با آن روبه‌رو می‌شوند (مثل پیدا کردن شغل، طراحی برای آینده، شناخت اجبارها و فشارها و تشکیل خانه و خانواده‌ای مستقل)، برای مقابله با این فشارها به منابع روان‌شناختی نیازمندند. برخی بر این باورند که باور به یک دنیای عادلانه به‌طور مثبت، همبسته با توانایی رویارویی با تکالیفی است که سلامت روان را تقویت می‌کند (گل‌پرور و عریضی، ۱۳۸۶). بر همین اساس، برآیند مجموعه‌ای از شناخت‌های انسان درباره عدالت، در نهایت منجر به شکل‌گیری باورهای کلی عمومی درباره عادلانه و یا ناعادلانه بودن شرایط دنیا می‌شود. این‌گونه باورها را لرنر^۴ به‌عنوان باور به دنیای عادلانه مطرح کرده است (لرنر، ۱۹۸۰). افراد به این باور می‌رسند که هر کسی

¹.Keyes, Shmotkin, Ryff

².Thimm.

³.Wright, Cropanzano

⁴. Lerner

(اعم از خودشان و یا دیگران) چیزی را به دست می‌آورد که شایسته و سزاوار آن است. براساس چنین فرضیه‌ای، افراد خوب به فرجامی نیک و افراد بد به فرجامی بد می‌رسند (مک‌پارلند و نانسن^۱، ۲۰۱۰).

تحقیقات صورت گرفته حاکی از آن است که باور به دنیای عادلانه آن‌گونه که در مفهوم‌سازی اولیه مطرح شده، چندان هم تک بُعدی نیست. در پیشینه تحقیقات این حوزه، اشکالی از این نوع باورها نظیر باور به دنیای عادلانه برای خود، دیگران و عموم، ناعادلانه مطرح شده است (گل‌پرور، استبرقی و جوادیان، ۱۳۹۱). باور به دنیای عادلانه، برای خود این ایده را منعکس می‌کند که حوادث در زندگی فرد عادلانه هستند؛ درحالی که باور به دنیای عادلانه، برای دیگران این ایده را منعکس می‌کند که دنیا برای دیگران یک مکان عادلانه است (دالبرت و استوبر^۲، ۲۰۰۶). باور کلی و عمومی به دنیای عادلانه نشان می‌دهد که دنیا مکانی عادلانه برای فرد و دیگران است (ساتون و داگلاس^۳، ۲۰۰۵ به نقل از خسروی و ناهیدپور، ۱۳۹۱). باور به دنیای ناعادلانه باور به دنیایی فانی است که اصول عدالت در گردش آن نقشی ندارد. جهانی که در آن بی‌گناهان به جای گناهکاران مجازات می‌شوند و تلاش، کوشش و برنامه‌ریزی افراد به نتایجی شایسته و درخور نمی‌انجامد (گل‌پرور، استبرقی و جوادیان، ۱۳۹۱).

باور به دنیای عادلانه باعث می‌شود افراد با محیط اجتماعی و فیزیکی خود طوری رفتار کنند که گویی باثبات و منظم است؛ بنابراین، فرد معتقد است قابلیت این را دارد که زندگی خود را کنترل کرده و با اطمینان بیشتری برای آینده خود برنامه‌ریزی کند (دزوکا^۴ و دالبرت، ۲۰۰۶). انجم‌شعاع (۱۳۹۱) نشان داد که داشتن باور به دنیای عادلانه قوی و ادراک هر چه بیشتر عدالت در سازمان، باعث افزایش رضایت از زندگی کارمندان می‌شود. خسروی و ناهیدپور (۱۳۹۱) دریافتند که بین باور به دنیای عادلانه و رضایت زندگی دانشجویان ایرانی و هندی،

1. Mcparland & knussen

2. Dalbert & Stoeber

3. Sutton & Douglas

4. Dzuka

رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. دالبرت و میس^۱ (۲۰۰۲) بین باور به عادلانه بودن دنیا و جنبه‌های گوناگون رضایت از زندگی، مثل پیشرفت تحصیلی و غیره همبستگی مثبتی وجود دارد. یافته‌های پژوهشی کوریا، توسکانو و لیما^۲ (۲۰۰۹) نشان داد که میان باور به عادلانه بودن دنیا و رضایت از زندگی، رابطه معناداری وجود دارد. وازکوئز^۳ (۲۰۰۹) به این نتیجه رسید که باور قوی‌تر به دنیای عادلانه شخصی با رضایت از زندگی بالا و عاطفه مثبت رابطه دارد. فاطیما و سوهیل^۴ (۲۰۱۰) نشان دادند که اعتقاد به دنیای عادلانه شخصی، سطوح خلق و رضایت از زندگی را به‌طور مثبت و حالت اضطراب و افسردگی را در هر دو گروه مادران کودکان پاکستانی سالم و مبتلا به سندرم داون، منفی پیش‌بینی می‌کند.

ایکسوفیا، هیومین و ییکوئن^۵ (۲۰۱۱) در پژوهش خود دریافتند که بین باور به دنیای عادلانه شخصی با سلامت روان و رضایت از زندگی در افرادی که دچار حوادث طبیعی مانند زلزله شده بودند، ارتباط وجود دارد. نودلمن^۶ (۲۰۱۳) دریافت، یک محیط امن برای رشد باور به دنیای عادلانه ضروری است و این امر به رضایت زندگی بیشتری در افراد منجر می‌شود. همچنین، نتایج پژوهش زیدنر و بن-زور^۷ (۲۰۱۳) نشان داد که باور به دنیای عادلانه تحت‌تأثیر فرهنگ است و بین باور به دنیای عادلانه و رضایت زندگی افراد، رابطه معنی‌داری وجود دارد. یافته‌های پژوهشی زانگ و زانگ^۸ (۲۰۱۵) نشان داد که بین رضایت از زندگی و باور به دنیای عادلانه ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد. جانگ، یو، لو، یو و زو^۹ (۲۰۱۵) در پژوهش خود دریافتند که بین باور به دنیای عادلانه، سلامت روانی، خوش‌بینی و بهزیستی ذهنی ارتباط وجود

1 . Dalbert, Maes

2 . Correia, Toscano Batista, Lima

3 . Vazquez

4 . Fatima & Suhail

5 . Xiaofei, Huimin & Yiqun

6 . Nudelman

7 . Zeidner, Ben-Zur

8 . Zhang , Zhang

9 . Jiang, Yue, , Lu, Zhu

دارد و افزایش بهزیستی روانی باور به دنیای عادلانه، سلامت روان و خوش بینی را تحت تأثیر قرار می دهد. یافته های پژوهشی استروپ، پوستم، توپر، استیگمن و جان^۱ (۲۰۱۵) نشان داد که بین باور به دنیای عادلانه و حوادث مثبت و منفی زندگی، نگرش های اجتماعی و رضایت از زندگی افراد رابطه وجود دارد.

با توجه به مطالب ذکر شده، عادلانه بودن دنیا با سلامت روانی و نگرش های اجتماعی مرتبط است و این باور یک باور اجتماعی مشترک است که نقش مهمی در توجیه و حفظ نظم اجتماعی ایفا می کند و از سوی دیگر، احتمال دارد باور به عادلانه بودن دنیا نقش مهمی در رضایت زندگی افراد داشته باشد تا براساس آن، افراد دنیا را مکانی تلقی کنند که در آن پاداش و تنبیه ها به طور اتفاقی توزیع نمی شوند، بلکه از معیارهای شایسته سالاری تبعیت می کنند؛ بنابراین، این پژوهش در پی پاسخگویی به این سؤال اساسی است که آیا بین باور به دنیای عادلانه و رضایت از زندگی دانشجویان دختر رابطه ای وجود دارد؟ و همچنین، کدام یک از مؤلفه های باور به دنیای عادلانه سهم بیشتری در پیش بینی رضایت از زندگی دانشجویان دختر دارد؟

روش

روش پژوهش حاضر، توصیفی - تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را همه دانشجویان دختر دانشگاه سیستان و بلوچستان در سال تحصیلی ۱۳۹۴ - ۱۳۹۳ تشکیل می دادند که تعداد ۵۰۴۲ دانشجو بودند. حجم نمونه با فرمول کوکران با میزان خطای ۵ درصد ۳۵۷ نفر برآورد می شود که به خاطر کاهش خطا و احتمال حذف پرسش نامه های غیرمعتبر تعداد ۳۹۰ پرسش نامه در بین دانشجویان دختر توزیع شد که در نهایت، تعداد ۳۶۸ پرسش نامه معتبر به دست آمد. روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بود که طی آن به صورت قرعه کشی از

¹ . Stroebe, Postmes, Täuber, Stegeman, John

بین ۱۱ دانشکده، ۶ دانشکده و سپس از بین این دانشکده‌ها ۵ کلاس و از هر کلاس ۱۳ دانشجوی دختر به شیوه تصادفی انتخاب شد.

ابزار پژوهش

پرسش‌نامه رضایت از زندگی: این پرسش‌نامه یک مقیاس پنج سؤالی است که توسط دینر، آمونز^۱ و لارسن و گریفین^۲ (۱۹۸۵) در جهت سنجش رضایت کلی از زندگی تهیه شده است. پاسخ‌ها در این مقیاس به صورت یک طیف هفت درجه‌ای از کاملاً موافقم نمره ۷ تا کاملاً مخالفم نمره ۱ قرار دارد. براساس گزارش دینر و همکاران (۱۹۸۵) پرسش‌نامه دارای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ و ضریب بازآزمایی نمره‌ها پس از دو ماه اجرا ۰/۸۲ است. این پژوهشگران، همبستگی بین نمره‌های مقیاس رضایت از زندگی و سایر ابزارهای بهزیستی ذهنی را رضایت‌بخش گزارش کردند. در این بررسی، همبستگی بین مقیاس رضایت از زندگی و مقیاس‌های عاطفه مثبت و نبود عاطفه منفی به ترتیب ۰/۵۰ و ۰/۳۷ به دست آمد. بیانی، کوچکی و گودرزی (۱۳۸۶) پایایی این آزمون را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و با روش بازآزمایی ۰/۹۶ به دست آوردند. آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر برای پرسش‌نامه رضایت از زندگی ۰/۸۸ به دست آمد.

پرسش‌نامه باور به دنیای عادلانه: پرسش‌نامه باور به دنیای عادلانه توسط ساتون و داگلاس (۲۰۰۵)؛ دالبرت (۱۹۹۹)؛ دالبرت، لیکوس، سالی و گوج^۳ (۲۰۰۱) طراحی شده است. این پرسش‌نامه توسط گل‌پرور و عریضی (۱۳۸۶) ترجمه و اعتباریابی شده است. این پرسش‌نامه مشتمل بر ۲۷ گویه و ۴ خرده‌مقیاس «باور به دنیای عادلانه برای خود»، «باور به دنیای عادلانه برای دیگران»، «باور به دنیای عادلانه عمومی» و «باور به دنیای ناعادلانه» است. گویه‌های ۱، ۲،

1. Emmons

2. Larsen & Griffin

3. Lipkus, Sallay, Goch

۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ خرده‌مقیاس «باورهای دنیای عادلانه برای خود»، گویه‌های ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ خرده‌مقیاس «باورهای دنیای عادلانه برای دیگران»، گویه‌های ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳ خرده‌مقیاس «باورهای دنیای عادلانه عمومی» و گویه‌های ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷ خرده‌مقیاس «باورهای دنیای ناعادلانه» را اندازه‌گیری می‌کنند. نمره‌گذاری گویه‌های روی مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (کاملاً موافق = ۵ تا کاملاً مخالف = ۱) انجام می‌شود. پایایی و روایی زیرمقیاس‌های باورهای دنیای عادلانه برای خود و دیگران در مطالعات ساتون و داگلاس در حد قابل قبولی گزارش شده است. ساتون و داگلاس (۲۰۰۵) به ترتیب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ و ۰/۸۲ را برای این زیرمقیاس‌ها گزارش کرده‌اند. خرده‌مقیاس باورهای دنیای عادلانه عمومی براساس گزارش دالبرت (۲۰۰۱)، دارای آلفای کرونباخ ۰/۸۸ است. همچنین، دالبرت و همکاران (۲۰۰۱) آلفای کرونباخ ۰/۶۶ تا ۰/۶۷ و شاخص همسانی ۰/۳۳ تا ۰/۳۴ را برای خرده‌مقیاس باورهای دنیای ناعادلانه گزارش کرده‌اند. نتایج پژوهش گل‌پرور و عریضی (۱۳۸۶) به‌منظور تعیین روایی محتوایی با استفاده از نظر متخصصان حاکی از روایی محتوایی و همزمان پرسش‌نامه و نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل مؤلفه‌های اصلی (PC) از طریق چرخش واریماکس، مؤید وجود چهار عامل دارای ارزش ویژه بزرگتر از یک، تحت عنوان «باورهای دنیای عادلانه برای خود»، «باورهای دنیای عادلانه برای دیگران»، «باورهای دنیای عادلانه عمومی» و «باورهای دنیای ناعادلانه» بوده است. آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر برای مقیاس باورهای دنیای عادلانه برای خود ۰/۸۳، باورهای دنیای عادلانه برای دیگران ۰/۸۲، باورهای دنیای عادلانه عمومی ۰/۸۷ و برای باورهای دنیای ناعادلانه ۰/۷۰ به‌دست آمد.

به‌منظور بررسی نقش باورهای دنیای عادلانه در پیش‌بینی رضایت از زندگی، از تحلیل همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS-16 استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی نشان دادند که بیشترین فراوانی و درصد، به ترتیب براساس وضعیت تأهل مربوط به افراد مجرد (۳۱۲ نفر معادل ۸۴/۸ درصد)، براساس سن مربوط به گروه سنی ۱۹-۲۴ سال (۳۳۸ نفر معادل ۹۱/۸ درصد) و براساس مقطع تحصیلی مربوط به دوره کارشناسی (۳۵۷ نفر معادل ۹۷ درصد) بود.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای باور به دنیای عادلانه و رضایت از زندگی

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد
باورهای دنیای عادلانه برای خود	۲۶/۷۲	۵/۹۸
باورهای دنیای عادلانه برای دیگران	۲۴/۴۹	۶/۸۲
باورهای دنیای عادلانه عمومی	۲۱/۲۳	۵/۸۷
باورهای دنیای ناعادلانه	۱۲/۵۲	۳/۳۵
رضایت از زندگی	۲۲/۳۳	۶/۴۹

نتایج جدول نشان می‌دهد که بیشترین میانگین و انحراف استاندارد مربوط به متغیر باورهای دنیای عادلانه برای خود (ابعاد باور به دنیای عادلانه) (۲۶/۷۲) است.

جدول ۲. نتایج ماتریس همبستگی بین باورهای دنیای عادلانه با رضایت از زندگی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
باورهای دنیای ناعادلانه	۱	۰/۰۰۲	-۰/۰۶	*-۰/۱۲	*-۰/۱۹
باورهای دنیای عادلانه عمومی		۱	*۰/۶۸	*۰/۵۸	*۰/۲۶
باورهای دنیای عادلانه برای دیگران			۱	*۰/۶۵	*۰/۲۵
باورهای دنیای عادلانه برای خود				۱	*۰/۴۴
رضایت از زندگی					۱

* $P \leq 0.001$

همان‌طور که در جدول شماره ۲ ملاحظه می‌شود، رضایت از زندگی با بُعد باورهای دنیای ناعادلانه ($r = -0.19$)، رابطه معکوس و معنی‌دار و با ابعاد باورهای دنیای عادلانه عمومی

($r=0/26$)، باورهای دنیای عادلانه برای دیگران ($r=0/25$) و باورهای دنیای عادلانه برای خود ($r=0/44$)، رابطه مثبت و معنی داری در سطح $0/001$ دارد.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در جهت پیش بینی رضایت از زندگی

گام	متغیر	R	R ²	R Change	F	β	t	Sig
گام اول	باورهای دنیای عادلانه برای خود	0/44	0/19		89/39	0/44	9/45	0/001
گام دوم	باورهای دنیای عادلانه برای خود	0/46	0/21	0/02	50/15	-0/14	2/99	0/001
	باورهای دنیای ناعادلانه							

نتایج رگرسیون گام به گام برای پیش بینی رضایت از زندگی نشان می دهد که در گام اول متغیر باورهای دنیای عادلانه برای خود به تنهایی $0/19$ ، در گام دوم باورهای دنیای عادلانه برای خود و باورهای دنیای ناعادلانه روی هم $0/21$ ، متغیر رضایت از زندگی را پیش بینی می کنند؛ بنابراین، باورهای دنیای عادلانه برای خود ($\beta=0/42$ ، $P < 0/01$) ارتباط مثبت و معنی دار و باور به دنیای ناعادلانه ($\beta = -0/14$ ، $P < 0/01$) ارتباط معکوس و معنی داری با رضایت از زندگی دارند و پیش بینی کننده رضایت از زندگی در دانشجویان هستند. ضرایب استاندارد بتا نشان می دهد، با افزایش یک واحد انحراف استاندارد در بُعد باورهای دنیای عادلانه برای خود و باورهای دنیای ناعادلانه، نمره رضایت از زندگی به ترتیب به میزان $0/42$ و $-0/14$ تغییر می یابد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش باور به دنیای عادلانه در پیش بینی رضایت از زندگی دانشجویان دختر دانشگاه سیستان و بلوچستان بود. نتایج نشان دادند که بین بُعد باور به دنیای ناعادلانه با رضایت از زندگی، رابطه ای معکوس و معنی دار و بین باور به دنیای عادلانه عمومی، باور به دنیای عادلانه برای دیگران و باور به دنیای عادلانه برای خود، رابطه مثبت و معنی داری

وجود دارد. علاوه بر این، نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش‌بینی رضایت از زندگی نشان داد که در گام اول متغیر باورهای دنیای عادلانه برای خودبه‌تنهایی ۰/۱۹ و در گام دوم باورهای دنیای عادلانه برای خود و باورهای دنیای ناعادلانه روی هم ۰/۲۱، متغیر رضایت از زندگی را پیش‌بینی می‌کنند. این نتایج هماهنگ با نتایج پژوهش‌های انجم‌شعاع (۱۳۹۱)؛ خسروی و ناهیدپور (۱۳۹۱)؛ دالبرت و میس (۲۰۰۲)؛ کوریا و همکاران (۲۰۰۹)؛ وازکوئز (۲۰۰۹)؛ فاطیما و سوهیل (۲۰۱۰)؛ ایکسوفیا و همکاران (۲۰۱۱)؛ نودلمن (۲۰۱۳)؛ زیدنر و بن-زور (۲۰۱۳)؛ زانگ و زانگ (۲۰۱۵)؛ جانگ و همکاران (۲۰۱۵) و استروب و همکاران (۲۰۱۵) است.

از یافته‌های پژوهشی بالا می‌توان چنین استنباط کرد که رضایت از زندگی به ارزیابی کلی زندگی فرد اشاره دارد که دارای دو بُعد شناختی و بُعد عاطفی که خلق و هیجانات را دربر می‌گیرد و نشان‌دهنده ارزیابی‌های شخص از رویدادهایی است که در زندگی‌اش اتفاق می‌افتد. از سوی دیگر، باور به دنیای عادلانه، افراد را قادر به مواجهه با محیط فیزیکی و اجتماعی‌شان می‌کند؛ به‌گونه‌ای که آنها ثابت و منظم هستند. بدون داشتن این باور، افراد نمی‌توانند به سهولت خود را نسبت به دنبال کردن اهداف بلند مدت یا حتی رفتارهای تنظیم‌شده اجتماعی‌شان در زندگی روزمره متعهد سازند (گل‌پرور و جوادی، ۱۳۸۵)؛ بنابراین، باور به عادلانه بودن موجب کاهش حالت‌های هیجانی منفی و تجربه‌های هیجانی مثبت بیشتر می‌شود و درکل، چنین باوری رضایت بالا از زندگی را در پی خواهد داشت (خسروی و ناهیدپور، ۱۳۹۱).

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود که رویه‌های عادلانه و منصفانه‌ای توسط دانشگاه‌ها و سازمان‌های مربوط، در محیط دانشگاهی به کار گرفته شود؛ زیرا این امر مانع نیرومند شدن باور به دنیای ناعادلانه در محیط دانشگاهی، در دانشجویان می‌شود و از سوی دیگر، باید به کارکنان و دانشجویان، به‌کارگیری رویه‌های عادلانه و منصفانه که به‌عنوان شواهدی علیه باور به دنیای ناعادلانه عمل می‌کند، آموزش داده شود تا از این طریق بتوان موجبات ارتقاء سلامت روان و افزایش بهداشت روانی دانشجویان را فراهم کرد.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، جامعه آماری آن است که تنها شامل دانشجویان دختر دانشگاه سیستان و بلوچستان می‌باشد؛ بنابراین، در تعمیم نتایج آن به سایر دانشجویان دانشگاه‌های کشور باید جانب احتیاط را رعایت کرد.

منابع و مآخذ

۱. انجم‌شعاع، فاطمه (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین باور به دنیای عادلانه و عدالت سازمانی ادراک شده با بهزیستی کارمندان (در سازمان‌های شهر کرمان). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید باهنر کرمان. دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
۲. بیانی، علی‌اصغر؛ محمد کوچکی، عاشور و گودرزی، حسنیه. (۱۳۸۶). اعتبار و روایی مقیاس رضایت از زندگی. روانشناسان ایرانی. شماره ۳. صص ۲۹۵-۲۶۵.
۳. خسروی، زهره؛ ناهیدپور، فرزانه (۱۳۹۱). بررسی رضایت از زندگی، باور به عادلانه بودن دنیا و حمایت‌های اجتماعی در دانشجویان ایرانی و هندی. جامعه‌شناسی زنان. شماره ۲. صص ۱۳-۳.
۴. گل‌پرور، محسن؛ استبرقی، الهام؛ جوادیان، زهرا (۱۳۹۱). باور به «جهان آخرت اسلامی» تعدیل‌کننده رابطه باور به دنیای عادلانه و ناعادلانه با «سلامت روان‌شناختی». مطالعات اسلام و روان‌شناسی. شماره ۱۱. صص ۹۴-۷۵.
۵. گل‌پرور، محسن؛ عریضی، حمیدرضا (۱۳۸۶). اعتباریابی پرسش‌نامه باور به دنیای عادلانه برای خود و دیگران. مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان. شماره ۲۵ (۴). صص ۲۱۲-۱۹۳.
۶. گل‌پرور، محسن؛ جوادی، سارا (۱۳۸۵). الگوی ارتباطی بین باورهای دنیای عادلانه برای خود و دیگران با شاخص‌های بهداشت روانی: الگوی معادلات ساختاری، فصلنامه اصول بهداشت روانی. شماره ۸ (۳۱،۳۲). صص ۱۲۲-۱۰۹.
7. Correia, I., Toscano Batista, M., & Lima, ML (2009). Does the belief in a just world bring happiness? Causal relationships among belief in a just world, life satisfaction and mood. *Australian Journal of Psychology*, 61 (4), 220-227

8. Dalbert, C. and Maes, J. (2002). *Belief in a just world as a persona resource in school*, in M. Ross and D. T. Miller (eds), *The Justice Motive in Everyday Life*, Cambridge: Cambridge University Press
9. Dalbert, C. (1999). *The world is more just for me than generally*. *Social Justice Research*, 12, 79-98.
10. Dalbert, C. (2001). *The Justice motives as a personal resource: dealing with challenges and critical life events*. New York: Plenum.
11. Dalbert, C., Lipkus, I. M., Sallay, H., Goch, I. (2001). *A just and an unjust world: Structure and validity of different world beliefs*. *Personality and Individual Differences*, 30, 561-577.
12. Dalbert, C., Stoeber, J. (2006). *The belief in a just world and domain-specific beliefs about justice at school and in the family: A longitudinal study with adolescents*. *International Journal of Behavior Development*, 30, 200-207.
13. Diener, E., Emmon, R.A., Larsen R.J, Griffin S. (1985). *The satisfaction with life scale*. *Journal of personality Assessment*, 49, 71-75.
14. Dzuka, J., Dalbert, C. (2006). *The belief in a just world's impact on subjective wellbeing in old age*. *Aging and Mental Health*, 10, 439-444.
15. Fatima, I., Suhail, K. (2010). *Belief in a just world and subjective well-being: mothers of normal and Down syndrome children*. *International journal of psychology*, 45 (6), 461- 468.
16. Jiang, F., Yue, X., Lu, S., Zhu, F. (2015). *Bottom of Form Belief in a just world Gratitude optimism Subjective well-being Depression*. *Social Indicators Research*, 126(1), 411-423
17. Keyes, C.L.M., Shmotkin, D., & Ryff, C.D. (2002). *Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82 (6), 1007-1022
18. Lerner, M. J. (1980). *The Belief in a just world: A fundamental delusion*. New York: Plenum Press.
19. Luthans, S., Jensen, M. (2000). *Hope: A New Positive Strength for Human Resource Development*. *Human Resource Development Review*, 1(3), 304-322
20. McParland, J. L., Knussen, C. (2010). *Just world beliefs moderate the relationship of pain intensity and disability with psychological distress in chronic pain support group members*, *European journal of Pain*, 14(1), 71-76.

21. Nudelman, G. (2013). *The Belief in a Just World and Personality: A Meta-analysis*. *SOURCE Social Justice Research*, 26 (2), 105
22. Seligman, M. E. P., Steen, T. A., Park, N. & Peterson, C. (2005). *Positive Psychology Progress: empirical Validation of Interventions*. *American Psychologist*, 60(5), 410–421.
23. Seligman, M. E. P., Csikszentmihalyi, M. (2000). *Positive psychology: An introduction*. *American Psychologist*, 55(1), 5-14.
24. Shogren, K. A., Lopez, S. J., Wehmeyer, M. L., Little, T. D., Pressgrove, C.L. (2006). *The role of Positive Psychology constructs in predicting life satisfaction in adolescents with and without cognitive disabilities: Exploratory study*. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 37-59.
25. Stroebe, K., Postmes, T., Täuber, S., Stegeman, A., John, M.S. (2015). *Belief in a Just What? Demystifying Just World Beliefs by Distinguishing Sources of Justice*. *PLoS ONE*, 10(3), 1-30
26. Sutton, R. M., Douglas, K. M. (2005). *Justice for all, or just for me? More evidence of the importance of the self-other distinction in just-world beliefs*. *Personality and Individual Differences*, 39, 637-645.
27. Thimm, J.C. (2010). *Personality and early maladaptive schemas: A five-factor model perspective*. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 41, 373-380.
28. Vazquez, V. (2009). *Just world belief, optimism, and well-being*. *Just world belief, optimism, and well-being*. Available From: <http://search.proquest.com/docview/304922245>
29. Wright, T. A., Cropanzano, R. (2000). *Psychological well-being and job satisfaction as predictors of job performance*. *Journal of Occupational Health Psychology*, 5, 84-94.
30. Xiaofei, X., Huimin, L. & Yiqun, G. (2011). *Belief in a just world when encountering the 5/12 Wenchuan*. *Environment and Behavior*, 43 (4), 566-586.
31. Zeidner, M., Ben-Zur, H. (2013). *Personal resources at the juncture of culture and life satisfaction*. *Personality and Individual Differences*, 54(2), 187–191
32. Zhang, Z., Zhang, J. (2015). *Belief in a just world mediates the relationship between institutional Trust and life satisfaction among the elderly in China*. *Personality and Individual Differences*, 83, 164–169